

Тернопіль

ВЕЧІРНІЙ

Ціна 1 крб. №17 (149) 4.03.1992 року Видання міської Ради народних депутатів

ТАРАС
т е л . 2 - 8 5 - 0 6
Т е р н о п і л ь

КОРОТКО

1 Березня з'явилися в продажу перших два види марок пошти України. Одна — присвячена 100-річчю еміграції українців до Америки, друга — 500-річчю за порозького козацтва.

НЕЦЮДЛИВО на вулиці Руській зникли святкові гірлянди, Тризуб та герби Українських земель, і чимало тернополчан навіть не помітили цього. А працівники «Міськспітла» всього-на-всього оновлюють вечірню вбрання головної вулиці міста до Великодня.

МЕЛОДІЯ «Маршу сінових стрільців» звучить на залізничному вокзалі для від'їжджаючих з Тернополя пасажирів фірмових поїздів Львів-Київ та Львів-Москва.

ОПЕРАТИВНО відгукнувся на публікацію «ТВ» про ціни на відпочинок дітей в Криму один з працівників «Артек», який заїздить до Тернополя. Телефонувати він уточнив, що вартість путівки (24-30 днів) в міжнародний дитячий центр «Артек» коштує близько 8 тисяч, а вартість — більше 8 тисяч карбованців.

ВІСІМ тисяч осіб записалися в чергу на придбання залізничних квитків до республіки Польща з Тернополя. Виходить, не перевелися ще ті, хто готовий за безцінь, за бідність та гірші умови розпродувати свою гідність і за пару «зелених» терпіти прищиплення, граючи роль бідних родичів.

ПІВТО «Жигульська» — спеціальне львівське виробництво коштує львів'янам 4,5 купони за пляшку. В Тернополі цей сорт смачніший на... 78 копійок.

С КЕПСЬКІ і добрі новини для власників валют, курс якої в національному банку і на місцевому чорному ринку встав відносно до 70 і 80 «дерев'яних». В Польщі ж курс американського долара тільки за минулий тиждень зріс з 11500 до 11950 злотих. Московський «рубль» там майже нікого не цікавить, тільки окремі мінорні контори купують його по 120 і продають по 150 злотих. Тим часом у Києві курс долара на чорному ринку — 65-85 карбованців, у Москві — 60-70, у країнах Балті — ще нижчий.

НА ЛЬВІВСЬКОМУ залізничному вокзалі останнім часом байдужим добраті до Тернополя касирів, як правило, відповідають: «Квитків немає». Однак «добрі провідники» беруть за 28-30 «дерев'яних» в купонній та вагоні типу «СВ».

В ОРИГІНАЛЬНИЙ спосіб вирішили поповнити міську скарбницю у Запоріжжі й запровадили квартирну лотерею. На розіграні 1-, 2- і 3-кімнатні квартири такий квиток коштує відповідно 100, 200 і 300 карбованців, а в разі виграшу вказується точна адреса і навіть поверк. Якщо ж власник квартирного білета не перебуває в черзі на житло в міськвиконкомі, то йому виплачується вартість квартири (суми поки що невідомі).

У ТЕРНОПОЛІ за трикімнатну квартиру просять 30 тисяч доларів США.

Нова молодіжна газета «Студейс» з'явилася у Сніславі (Дніпропетровськ). Її «хрещені батьки» — «Дніпротелепрескорпорація» та відділення журналістики місцевого університету.

ЯК ПОВІДОМИВ у минулий четвер коментатор «ТСН», у Дніпропетровську місцева влада тимчасово дозволила реалізацію продукції за рубль, так як товари виставляють і купонної маси на них не вистачає. Мабуть, у такий спосіб Москва хоче прорубати нове, «продуктове вікно» в Європу.

КОРОТКО

У палаці культури «Текстильник» 1 Березня відбулося організоване міським товариством «Просвіта» літературно-мистецьке свято «Співецька досвітніх вогнів», присвячене дню народження української поезії Лесі Українки.
У фойє палацу культури була розгорнута виставка робіт учнів ПТУ-3 «З Лесиного джерела», на якій представлено вишивки та малюнки моделей жіночого одягу. Пару експонувалася виставка книг, у яких розповідається про життєвий шлях поетеси, виданих в різні роки. А в дерев'яній скульптурі можна було візнати героїні Лесиних творів.
На сцені перед глядачами виступили самодіяльні артисти, які виконали улюблені пісні і музичні твори Лесі Українки.

Ю. ЛЬВЕНКО.
Фото автора.

Світлана КЛОС СУМ'ЯТТЯ ОПАНОВУЄ ЛЮДЬМИ, КОЛИ ІНІЦІАТОРОМ НЕПЕВНИХ ЗАХОДІВ Є САМА ДЕРЖАВА.

Робити якісь економічні прогнози сьогодні — справа непевна і невдячна. Гроші, купони, економіка — все віддано владі стихії. Та коли стихійне лихо у природі часто є швидкоминучим, то лихо рівнянне стихії, але пов'язане із суспільними проблемами, особливо у нашому постсовітському суспільстві, може затягнутися на роки...

ному ринку, при певній різниці послуг (комунальних, поштових, транспортних). Крім того, останнім часом він набирає сили і швидше не здасться тому, що у Росії економічна ситуація краща, ніж у нас, а через штучні «ін'єкції», до яких вдається російський уряд, щоб притупити «рубль».

У хід ідуть численні валютні кредити, надані зарубіжними урядами на «поправку» російської економіки. Завдяки їм помітно дешевшає дохар. Без сумніву, всі ці процеси проходять не без участі армії комерційних структур, а якщо брати глибше — то й мафіозних, діляк яких набагато швидше, ніж державі, орієнтуються в сучасній обстановці, гриючи руки на будь-якій вигідній їм сфері.

Є підозра, що нинішній підйом «рубля» не є довготривалим. Ходять чутки, що незбаром він знову захиріє — коли закінчиться валютна підтримка, а народне господарство, не встигнувши перейти на капіталістичні рейки, так і залишиться соціалістично зруйнованим. Таке нестійке становище, як око, відображається безпосередньо не тільки на Росії, а й на усіх інших державах Співдружності і, в першу чергу, звичайно, на Україні. Відомо, що всі наші розрахунки за нафту, газ, ліс та інше проводяться карбованцями, і, як не крути, доводиться при цьому пристосовуватися до великого плаваючого курсу. Українські купони, офіційний курс

яких по відношенню до російського «рубля» й дові до встановленого, залишається «валютою» внутрішнього використання. Не маючи таким чином виходу на зовнішні кордони України, перебуваючи «вільно у собі» і чимраз більше наводноміч внутрішній ринок (при цьому не забезпечуючись належним товарним покриттям), купон є таким собі ідеально-конвертованим папіром, за яким не стоять солідні заміники — золото, валюта, цінні папери. З таким «вусиком» він справді приречений на швидку смерть.

Запирається тільки сказати «спасибі» за таку мудру політику... Уряд, «убоюючи» 12 мільярдів валюти на друкування багаторозових купонів, не робить (принаймні, таке враження) нічого, щоб їх підтримати. Шумливі кампанії розгорнулася навколо канадської фірми, що взялася виготовити національну валюту. Отже, ще на народження тримає вже зароз ставляться налиці в колеса. Що буде далі?

... Коли ейфорія щодо «паралельних» грошей була ще в розпалі, наш Президент кинув у масиклий «Позбавляйтесь карбованців, вони не потрібні. Насіть у банки, налабаром обміняйте на повноцінну валюту». І люди, почувши звук «чарівної дудочки» досвідченого «дуракова», понесли свої кровні трудові і не дуже, «десятки» і десятки тисяч... Тепер забирають назад, Потихеньку, не чекаючи нічого доброго, ми починаємо вкотре спускоступати вниз, не дивлячись на високі ціни. Кажуть, анову буди подорожчання...

Сум'яття опановує людьми, коли ініціатором непевних заходів є сама держава, а точніше — діячі, які її уособлюють. Мені жаль тих людей, які й досі мають мужність їм вірити.

ПОНАД П'ЯТДЕСЯТІ!

Всупереч дефіцитові паперу популярність «Тернополя вечірнього» продовжує зростати. Вперше за час існування нашої газети її тираж перевищив П'ЯТДЕСЯТ ТИСЯЧ!

ДО ВІДОМА ДЕПУТАТІВ МІСЬКОЇ РАДИ
У середу, 11 березня, о 14 год. відбудеться засідання координаційної ради голів постійних комісій, а в 16 год. — розпочнуться депутатські збори. Нагадаємо також, що другий вівторок місяця — день зустрічі з виборцями.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Рішенням виконкому Тернопільської міської Ради народних депутатів від 14 лютого 1992 року №52 утворена дільнична виборча комісія по виборах депутата міської Ради замість вибулого по виборчому округу №8, які пройнуть 29 березня 1992 року.
На засіданні дільничної виборчої комісії обрано її керівний склад. Голова комісії — Б.М.Романюк, заступник голови — Я.І.Чикурій, секретар — М.О.Совалмстад. Члени комісії: І.М.Гузнюк, Т.В.Демкура, Т.С.Мечковська, Б.М.Романюк, В.В.Святенко, Н.Д.Слабодух, М.О.Совалмстад, Т.В.Телев'як, Я.І.Чикурій.

МІСЬКВИКОНОМ.

Організація.

Про рівень побутового обслуговування наших людей, по правді, не хочеться й згадувати. Загальновідомо, що кількість і якість послуг далекі від потреб населення. До початку нинішнього року кожен бажаючий міг дозволити собі скористатися послугами побутовиків. Лібералізація цін боляче вдарила і по цій життєдіяльній сфері. Ріст тарифів на побутові послуги зумовив їх недоступність для багатьох мешканців міста, а це в свою чергу поставило під загрозу саме існування в Тернополі, зокрема, орендної фірми «Лотос». Підприємство, яке займається хімісткою одягу, пранням білизни, має в розпорядженні лазні і сауни. Одним словом, допомагає тернополянам підтримувати повсякчас належну санітарну культуру і особисту гігієну.

ВОШІ НАСТУПАЮТЬ!

або КОМУ ПОТРІБНА ДЕРЖАВА З НЕМИТИМИ ГРОМАДЯНАМИ?

Аби зрозуміти всю складність проблеми, потрібно нагадати, що власне собою ця фірма. Стож «Лотос» це — 13 пральень, 7 хімістоєк, 2 лазневі комплекси, 5 ванн, 12 приймальних пунктів. Фірма існує три роки, рік тому перейшла у муніципальну власність. За цей час «Лотос» невловно виконує свої побутові функції. Достатньо лише зауважити, що фірма до недавнього часу надавала найбільше послуг на одного мешканця по Україні щодо хімістики одягу та прання білизни. Минулоріч її прибуток склав 2 млн. карбованців, майже чверть з яких у вигляді різноманітних податків надійшла в бюджет міста.

І от за якихось два місяці економічно стабільна фірма почала елітичне у фінансову безодню. Водночас до редакції не перестають надходити скарги обурених тернопольців: що ж вони робитимуть? Ціни на прання білизни і відвідування лазень шалено зросли, кому вигідно, аби люди ходили камітими? Доложемо їх, у нашій сміТ заведемо воші! Порадьте, як бути: вже весна, а ми не в змозі через високі ціни віднести в хімістику одяг з дітьми, а як ч нас летівері! Про що думати: державні чиновники, коли встановлюють, на відвідування лазні такі тарифи? Заманюють люди від таких послуг відмовляються. Навіть комусь вигідно, аби лазні пустували, а нас обсідала біда немість?

З безліччю подібних скарг, нарікань і запитань, читачі та я із своїми роздумами про хвилюючі чи не кожну жінку побутові проблеми прийшла до директора фірми «Лотос», депутата міської Ради п. М. Драганя. Пан Мирослав був готовий до спільної нездоволення мешканців міста, поділяє його, і одразу заспокоює: дивуйте, нинішні тарифи на наші послуги — це не все. Нам, аби вижити, треба підняти ці мінімум в 3-10 разів. Від початку в мене на якусь мить збракло повітря, пан Мирослав спокійно продовжує:

— Ми одні з небагатьох великої приватизованої фірми лібералізації цін, і змушені дотримуватися правил гри. Ціни на сировину і матеріали нам диктують поставальники, додайте сюди видатки на комунальні потреби, що неможливо зрозуміти, і тоді зрозумієте наше становище. Нані почастице: «залатати» костюм, наприклад, варує 100 крб., а завтра ця послуга, якщо не зменшиться ціна на хімікати, може сягнути 500 крб. Відвідування сауни 4

чоловіками обходиться 120 крб., а треба для рентабельності підняти її до 500. Подібне і з білизною. Прання одного кілограма варує в крб., а треба не менше 80. Те, що ми далі не відпустили ціни на послуги, принесло «Лотосу» в січні 370 тис. крб. збитків. У лютому змушені були «відвідувати» тарифи до мінімальної рентабельності. Однак...

Пан Мирослав з тривогою розповідає про загальні біди колективу фірми, що зазналися на нього із лібералізацією цін. Безперечно, його не може не хвилювати, що підвищення плати за сировину, матеріали, комунальні послуги позбавило «Лотос» економічної вигоди в наданні послуг. Тільки один приклад, Лазні «Гайка», що на Глибокій, через підвищення ціни за воду з 20 разів (минулоріч літр води коштував 2 коп.), у січні «заробила» 50 тис. крб. збитків. А мене, як хазяїна «Лотоса», більше цікавила: з чого складається та шалена вартість його послуг, які всі одно змушені покривати із своїх кишень тернопольці? Передусім те, чи немає в місцевих властях ніяких важелів, аби зменшити явні потрабування населення?

Отже, дивлячись на витрати фірми, що складають лямусю дольці вартості її послуг. Оренда приміщення зросла в порівнянні з минулим роком в 10 разів, а стільки ж разів — оплата за стоки. Підприємство «Сапунне» вимагає за напу платити в 6 разів більше, ніж тепер. Ціна за тонну хімікатів збільшилась в 60 разів. У 20 разів подорожчали мийні засоби. Безперечно, ставати питання про вальє «Лотоса» на поставальників з метою зменшення цін — загінгарна, бо вибору в цього монополі виробників немає. Єдиний спосіб зменшити витрати, а, отже, знизити тарифи на послуги до «терпимих» — добитися меншблизькіх прийнятних плат за місцеві ресурси.

— Я вважаю, — каже М. Драган, — міській і обласній Радам під силу розв'язати це питання. Тим паче, що наші послуги належать до життєво необхідних для населення. А не раз просив органи влади повернути наші проблеми. Міська Рада хоче допомогти, не можеється підтримати «Лотоса», але всі впливають в те, що ціни на воду, тепло і електроенергію по області затвердив облвиконком. Якби нам хоч встановили плату за них, як для населення, фірма могла б ще якось «вдикатися». І відповідно знизити тарифи на свої послуги, що відповідало інтересам всіх тернопольців.

Міркування директора «Лотоса», на перший погляд, можна оцінити як природні наміри захистити власні інтереси. Бо ж ціни на воду, тепло і електроенергію відповідні служби підняли не з власної ініціативи, а для того, щоб таж, якось вижити на порозі ринку. Але їх простіше. Люди в основному рахують власні витрати, а не, скільки «деруться» з «Лотоса», їх хвилює найменше. Передбачаючи можливий соціальний страх у зв'язку з різким подорожчанням побутових послуг, Міністерство економіки України ще 13 січня прийняло рішення про ціни на них. Враховуючи соціальну значимість, ескрама, ірання білизни, хімістики, лазень і, виходячи з того, що підприємства побутового обслуговування належать до комунальної власності і сплачують податки до місцевих бюджетів, рекомендувало облвиконкомом розглянути можливість встановлення пільгових тарифів на комунальні послуги для підприємств служби побуту.

Запитав п. Драган, чому не виконується рішення, затверджене Кабінетом Міністрів України?

— Тому, що облвиконком його просто ігнорує — каже пан Мирослав. — На мої спроби домогтися якось вснасті — відповів одна: як оренда фірма от і вироджує. Влада не повинна втручатися у господарську діяльність підприємств. Якщо люди не хочуть митися в лазнях, шаха митються вдома в чому хочуть. Збиткові лазні закривайте, шукайте вихід самі...

Так і хотілося запитати у п. Драган, чи не запропонував він у відповідь високому чиновникові закрити, судячи з бюджетного дефіциту, збитковий облвиконком. Думавсь, що від цього заходу потерпілих було б набагато менше, ніж від закриття лазень і пральень. А от у Львові, Києві, інших містах одразу після прийняття рішення Кабінетом Міністрів для служби побуту встановили пільгові тарифи на комунальні послуги, як можуть підтримувати цю службу. Не вже на рвєні області ще не дійшли до розуміння такої простоті істини: пральні і лазні потрібні не «Лотосу», а людям. Мало того, що ми годімо, тепер ще будемо брудними. Правильно, якщо дади «Лотосу» пільгу на воду, водоканал матиме 1,5 млн. крб. збитків, що складають всього один відсоток його рентабельності. Зато тисячі тернопольців в паршу чергу, пенсіонери і малозабезпечені, матимуть змогу хоч якось влаштувати свій побут, відчувати себе людьми. То хіба можна ставити на одну вагу воду і побут тернопольців, ашгучно ускладнювати їх життя? А потім завалити з високих трибун про турботу про людей «в період лібералізації цін».

А поки що, у зв'язку із складною економічною ситуацією 60 провідників «Лотоса» пішли у вимушені відпустки. Керівництво намагається якось вивести колектив із скрутного становища, а ті, хто повинен дбати про наші з власні інтереси, поки що вичікують, аби не допустити збитків, а точніше — компенсувати всі наслідки лібералізації цін за рахунок тернопольців. Люди, звичайно, знаходять вихід із ситуації. Білизну перуть вдома, хазяї, що на використанні води в хазиртирах немає «вильників», і оплата за неї символічна у порівнянні з тією, що в пральнях. Воду в цівку по місту виграначають на пранні, як і раніше, багато, тільки водоканал, зводно й міста, з того не мають нічого. А «Лотос», ставши збитковим, не дасть нічого в бюджет. Кому все це вигідно? І взагалі, кому потрібна держава з голордиими і немітими людьми?

Працівники міської санепідемстанції не приховують, що різко зростає кількість хворих на дизентерію (риваність), особливо серед дітей, підлітків та людей похилого віку. Коротше, нам загрожує воші. Закриття пральень і лазень, безперечно, поглибить ситуацію, жорсткішою реальністю може стати епідемія тифу. Спеціалісти стверджують: якщо ще жим підоборніми заходів — епістерофія неминуха. Жких шаленоконлієших аргументів треба облвиконкому.

Светлана БРИДУН.

КОРОТКО

29 лютого більшість тернопольців, які довіряють електронним показникам на універмазі, була спантеличена. Годинник впеvнено показував... 1 березня. Звідки бездушній машини було знати, що 1992-й — високосний. От і вір після цього електроніці!

«Не раніше дитячих душ!» — схвалювана розповідь під таким заголовом надійшла до редакції «ТВ» від пані Оксани Волоничкої. В листі вона висловлює обурення тим, що 19 лютого газета «Вільне життя» надрукувала неправдиву фотоінформацію з конкурсу «Русь кося до пояса». Ця боляче вразило її доньку Олю Волоничку, якій насправді присвоєно титул «Міс Галичина».

Наш читач з Великого Глибочка з сумом повідомляє: що не тільки в Кіровограді, аби купити спиртне, треба мати порожню пляшку на обмін. У Львівській області (Червоноград, Сокаль, Воли, кі Мости) за мінеральну і солодку воду продаш вимагають одну, а за спиртне — дві (!) порожні пляшки.

«Салон пані Святослави» — така назва нового оригінального світського вечора, в власна салону, який відкривав у перший день весни в ПК «Ватра». Вокал лауреата конкурсу у Празі та Женеві Шалін Мухері та заслуженої артистки України Любови Ізотової — то лише частина програми салону, який ставить собі за мету агуртувати інтелігенцію та плякати зерна духовності. Вечір таки насправді був мистецько-світським — музика, шампанське, внаенси. Щоправда, ціна квитка ринкова — 200 крб. Але хто сказав, що мистецтво можа коштувати дешево?

На наступні зустрічі в «Салоні пані Святослави» запрошені Ліна Костенко, В'ячеслав Чорновіл, Діана і Тарас Петриненки.

«На, собако, ддавися!» — відповіла добродієві Івану Садовському касирка ялятного туалету (на Колгоспному ринку), коли він попросив здачі. Касиркою була старша жінка повнунуватої статури, з золотими коронками. Пан Садовський так і не дослідився, кому підпорядкований згаданий заклад, чому не веде ться облік грошей і тому написав до газети. Він пише: «... соромно звертатися з такою скаргю, мені не жаль тих грошей, але, — робить висновок, — якщо нас за наше будуть вродити так ображати, то власної держави не побудуємо».

До редакції надійшов лист від пані Оксани Довгань, яка працює начальником відділу збору виручки управління пагажирського транспорту, з привіду публікації в «ТВ» за 19 лютого ц.р. матеріалу «Гильотина на... зупинці «Тролейбусній». Пані Довгань стверджує, що в той час, коли трапився інцидент біля білетного кіоску, вона була вдома, нікуди не їділа і лише о 22 годині викликала стюарда, аби поміня розбито хурганом скло. Виходить, кіоскер не впізнала свого начальника в тієї «таємничій» особи, що профідила перед, зупинився і розмовляла з нею? Якщо це так, то, мабуть, зрозуміло, на чьому сумлінні помилка...

В Румунії пройшли вибори до місцевих органів влади. В українському селі Вишня Рона 50 відсотків голосів не набрав ніхто. Бо... українці всюди українці — вони висунули багато кандидатів, голоси розпорозилися, а найбільше прихильників (хоч і не така кількість, щоб тримати мандат) виявилось в угорці. Для довідки у Вишні Роні мешкає лише три угорські сміТ.

На одному з черкаських заводів обкорненої промисловості конверсії в розвалі. Замість аброї на підприємстві випускають тільки декілька видів гадячиликів. Наздожемо чи Швейцарію?

ОЧІ — ДЗЕРКАЛО НЕ ЛИШЕ ДУШІ, А Й ТІЛА

«Багато чула про діагностування хвороб по очах. Розкажіть, будь ласка, де в нашому місті можна пройти таке обстеження і як його ефективність...»

Л. МАРИНОВИЧ, м. Тернопіль.

Іридіодіагностика. Так називається визначення стану здоров'я людини за райдухкою ока. Ця не звичайна традиційна метод обстеження очей з успіхом застосовують в обласному центрі здоров'я (м. Тернопіль, вул. Тоголя, 2). Вас радо прийме лікар в. Ірина Бойдун і за 15 хвилин ви отримаєте важливу інформацію про свій організм.

— Корені іридіодіагностики сягають у глибоку давнину, — розповідає І. Бойдун. — Цей метод застосовували ще у стародавньому Єгипті. Інші знаход 3 тисяч років тому. А розквіт іридіодіагностики припадає на другу половину XIX століття.

— Коли ж наші медичні заклади взяли на озброєння такий метод обстеження?

— На жаль, тільки з 1979 року. У розвинутих країнах Заходу (іридіодіагностику) набуло широкого поширення у 50-і роки нашої століття. Там іридіодіагностику вивчають у медичних коледжах, а в Німеччині працює Інститут фундаментальних досліджень у цій галузі.

— А відколи тернопольці користуються вашими послугами?

— Лише третій рік.

— Чи повинен пацієнт, йдучи на обстеження, дотримуватися якихось умовностей, тобто вважати на час, настрої, психологічний стан?

— Ціни на них не відівають суттєвого значення. Однак, краще обстежуватися у перші години дня. Слід додати, що під час сеансу

відвідувач не відчуває ніяких незручностей, дискомфорту.

— Ви тільки діагностуєте чи і консультуєте?

— Здебільшого — те, а інаше. Взагалі за допомогою іридіодіагностики визначають також конституцію людини, динаміку вікування тієї чи іншої хвороби. Це своєрідний допоміжний метод в тактиці лікування для інших лікарів.

— Том з райдухкою ока ви можете сказати про хворобу, якою страждає нині, чи яка мене турбувала в минулому?

— І шаліть застережу від майбутніх недуг. Адже в організмі всі процеси взаємопов'язані і певність очей може між тим, що вас болить голова і що турбує тепер, важко.

— Отже, до вас може прийти будь-хто?

— Звичайно, тільки попередньо слід занести час. Можна і телефоном 2-12-09.

У народі кажуть, що очі — дзеркало душі, тепер в перекинулося, що вони і дзеркало тіла.

Христина МЕЛЬНИЧУК.

Іншого впливу на батьків, які не хочуть займатися вихованням своїх чад, на даний момент просто не видно. Ті часи, коли адміністрація підприємства викликала на партком батька чи матір, які не справлялися зі своїми прямими батьківськими обов'язками, канули у лету, як і самі парткоми. Та й самому підприємству зараз не до кивання пальцем на «неслухняних» батьків — своїх проблем по вуха. Отож, великі штрафи (як це, приміром, у США) — єдиний вихід. Наше законодавство також передбачає такий вид покарання батьків. У... 30 крб. При нинішній «лібералізації» — це просто несерйозно і чисто символічно.

НЕ ВМІЄТЕ ВИХОВУВАТИ — ПЛАТІТЬ ВЕЛИКІ ГРОШІ

Питання відповідальності батьків за вчинки своїх дітей стоїло особливо гостро у бесіді за «круглим столом» до обговорення питання правового виховання, і який провів міський відділ народної освіти разом з педагогами, представниками влади, громадських організацій, інспекції у справах неповнолітніх. Дуже часто, і про це говорили виступаючи батьківська філософія така: ми вам віддали дітей, ви їх і виховуйте. З'явився навіть такий термін «державні діти», коли за дітей відповідають усі, окрім батьків.

А статистика якраз не на боці останніх. За минулий рік у місті було злочинено 194 правопорушення неповнолітніми, 105 з яких сталися з 22 по 24 годину, тобто саме тоді, коли дітьми мала б опікуватися сім'я. 50 відсотків злочинів коїлися через незайнятість — 92 підлітки з усіх затриманих ніде не вчилися і не працювали.

І тут ставився ще одна серйозна проблема, якій придлялася немала увага за «круглим столом», що відбувся у середній школі №5. Ситуація склалася така, що відбір у десяті класи, а також конкурс атестатів і неформальна співбесіда, які запровадили ПТУ, заливають на вулиці велику кількість підлітків — працевлаштуватися при таких скороченнях практично неможливо. Ще раніше міському вийшло з пропозицією до міських ПТУ: створити в училищах спеціальні групи, де можна було б здобувати професію без середньої освіти. Такі групи відкрилися також і при навчально-виробничому комбінаті. Якщо таке нововведення хоч трохи вирішило питання зайнятості неповнолітніх, то з працевлаштуванням справа з місяця практично не зрушилася. Прохання допомогти посилалися до заступника голови міськвиконкому пана П. Коєва, який брав участь у «круглому столі».

— Це велика проблема. Можливо, треба давати підприємствам якісь пільгові умови, компенсувати затрати, щоб вони брали молодіж — інакше нічого не вийде. Примусом це зробити неможливо — збікщо це не може змусити адміністрацію. Можливо, до відбору дітей в 10-ті класи педагогам треба ставитися з гуманних позицій. Але і тут ми не можемо змусити це робити.

Правопорушення серед неповнолітніх прямо пов'язані і з соціально-економічними умовами нашого суспільства. А воно аж ніяк поки що не сприяє покращенню ситуації. «Хворе суспільство» — «хворі» діти. Але, з другого боку, сидіти склавши руки, поки всі не «вилікується» — до добра не доведе. Для більшого переконання ще одна цифра — за три останні роки правопорушення серед підлітків зросли втричі.

Отож, що робити? Одними лише гуртками, студіями, клубами за інтересами, які часто діють формально, справи не зрушити. Хоча і тут можна ефективніше використовувати те, що є. Наприклад, навівпустують палаци культури «Березиль», кінотеатри, котре можна перетворити у дитячі центри (що і хоча спробувати місцева влада) і т.д. Зрозуміло також, що лише державні організації (а т.ч. і школа, і інспекція у справах неповнолітніх) самі нічого не зможуть зробити.

Можливо, педагоги, як припустила інспектор з виховної роботи міськвідділу народної освіти С. Кузнєцова, одиоманітністю форм (це в більшості випадків співбесіда) не завжди можуть аксію вплинути на учня. Треба об'єднувати зусилля — на цьому зійшлися усі за «круглим столом». І батьків в першу чергу, і школи, і громадських організації. До речі, допомагати у цій справі беруться і «Плакати», і «Вертеп», і товариство «Просвіта», і Союз українців, і Церква.

Тетяна ТАРАСЕНКО.

З НАГОДИ СВЯТА ВЕСНИ

Адміністрація і профспілковий комітет виробничого об'єднання «Текстерно» сердечно вітають всіх жінок об'єднання з Жіночим святом — Днем 8 Березня! Одночасно запрошуємо колишніх працівниць, які нині на пенсії, а також жінок, котрі знаходяться у відпустці по догляду за дитиною, непрацюючих інвалідів нашого об'єднання завітати з профспілковими квитками в профком об'єднання 5-6 березня 1992 року для отримання сувенірів з нагоди свята весни.

ВІТАННЯ

Дорогого сина, брата, чоловіка, зятя
ГРОНДОВСЬКОГО
Ярослава Омеляновича
вітаємо з 30-літтям.
Зичимо сили мужності, міцніти,
Спокою — в домі, радості —
в дітях,
Хай твої доля щасливою буде,
і порадять нехай тебе люди.
Хай не порохиться світле дороге.
Щастя і віки, милості в Бога.
Мама, брат з сім'єю, дружина,
діти, тесть.

МІНЬО

однокімнатну квартиру в м. Голішине Миколаївської області на Тернопіль.
Звертатися: вул. Київська, 1/18Б.

двокімнатну квартиру площею 36 кв. м в місті Снятині Івано-Франківської обл. з усіма комунальними зручностями (телефон, веронда, велика кухня, підвал, кім. в орієнтації ділянка 0,03 га у центрі міста) на однокімнатну квартиру з усіма комунальними зручностями в м. Тернопіль.

Телефонувати: у Тернополі — 2-85-14, у Снятині — 2-37-81 після 18.00 год.

дві двокімнатні квартири в будинках поліпшеного планування на три і однокімнатну також в будинках поліпшеного планування.
Телефонувати 8-90-19.

ПРОДАЮ

автомобіль «Москвич-2140». Випуск — вінець 1991 року. Пробіг — 4800 км.
Телефонувати 4-66-90.

нову шведську машинку «Veritas» (ФРН).
Телефонуйте 4-01-33.

НАЙМУ

Сім'я з двох чоловік терміново найме квартиру. Оплата за домовленістю. Прошу телефонувати: 2-34-75, 2-92-12.

ГАРАНТУЮ ВІНАГОРОДУ

Хто знайшов часанний годинник сірого кольору, проси звідомити телефоном 8-74-76 після 18-01 год.

Коллектив працівників Тернопільської обласної автошколи спільно з автомобілістами викладає найбільш спопулярне і професійне бухгалтерське навчання. Мироплан (Україна) з пресудою гачкої втрати — смерті
ЧОЛОВІКА.

МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО «РУБІН» ПРОДАЄ

новий комплекс по виготовленню цегли продуктивністю 5 млн. шт. в рік за технологією Бельгії.

АДРЕСА:
288300 м. Тульчин Винницької обл., вул. Некрасова, 10.
Тел. 2-17-14.
Телефонувати після 18.00.

ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ КОМУНАЛЬНОМУ АВТОТРАНСПОРТНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ №1928

на постійну роботу терміново потрібні два робітники по відлову бродячих собак.
Середній місячний заріботок — 900 крб.

Робітники даної професії забезпечуються службовим житлом згідно з чергою.

Довідки телефоном: 3-60-01.

ДО УВАГИ МЕШКАНЦІВ МІСТА!

Управління житлово-комунального господарства міськвиконкому повідомляє, що житлово-експлуатаційні контори надають такі безкоштовні послуги мешканцям міста, що проживають у державних квартирах: — ліквідація та проведення профілактичного ремонту внутрібудинкових систем центрального опалення, гарячого і холодного водопостачання; — прочистка димових і вентиляційних каналів; — обслуговування і ремонту внутрібудинкової електропроводки в місцях загального користування (підвалах, під'їздах, горищах); — ремонт покрівлі в місяць протікання; — ремонт та заміна ринв і водостічних труб; — ремонт та перекладка кахельних труб; — видача довідок форми № 3 про склад сім'ї.
Всі інші послуги, а тому числі і видача різноманітних довідок, надаються громадянам за їх кошти.

МІСЬКВИКОНКОМ.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ!

ЦЕНТР правової підготовки підприємців при Тернопільському вищому економічному коледжі допоможе Вам за короткий строк оволодіти знаннями правового та юридичного захисту підприємницької діяльності. Центр організує дводенні заняття за 45-годинною програмою, які формуються з врахуванням потреб слухачів. До роботи з слухачами запрошуються досвідчені спеціалісти податкових та експортно-імпортних служб, робітники правоохоронних органів.
Початок занять з 16 квітня 1992 року.
Кожний наступний набір з другої половини поточного місяця.
Вартість навчання 4800 карбованців.
Копія вартісного доручення або квитанція розрахунку направляється на нашу адресу із зазначенням строку навчання та адреси слухача.
Наша адреса: Тернопіль, вул. Грушевського, 3, ТБЕК.
Розрахунковий рахунок 001609111 АКБ «Укрсоцбанк» м. Тернополя, МФО 338017.
Контактний телефон для довідок 4-58-35 з 17-01 до 20-01 год.

Мале підприємство «ІНФОТЕР» разом з Тернопільським інститутом народного господарства

проводить двомісячні курси з підготовки бухгалтерів малих підприємств та магазинів.
Оплата — 1362 карбованці.

Телефони для довідок:
3-54-94 — з 9-00 до 18-00;
2-66-50 — з 18-00 до 20-00.

Ця книжка повертається до нас із вимушеного забуття, що тривало майже століття. А свого часу вона була настільною майже в кожній хаті. Посібник «Рухові забави і гри», витримавши тоді кілька видань, допомагав галичанам рости дітей, здорових тілом і духом, використовувати спорт як один із засобів національного пробудження українців. Тому наш відділ і вирішив дати друге життя книжці. Щойно вона побачила світ п'ятитисячним тиражем завдяки зусиллям залищицьких поліграфістів. «Рухові забави і гри» належать перу Івана Боберського. Тож нині маємо добру нагоду згадати його чесне і світле ім'я, яке сяяло на обидві фізкультурно-спортивного руху в Галичині чи не найяскравішою зіркою.

«ДЕ СИЛА, ТАМ ВОЛЯ ВИТАЄ»

Це він, Іван Боберський, кинув клич «Фізичну культуру — на службу нації». «Всі враз, всі впереди», це він взявся довести сучасникам, що «де сила, там воля витає». Його вклад і словом, і ділом у розвиток національної гідності українців Галичини важко переоцінити.

Батьківщиною Івана Боберського була Львівщина. Народився він 14 серпня 1873 року в селі Доброгославі нинішнього Самбірського району. Батько-священик прагнув дати синові належну освіту, а Іван Боберський, закінчивши гімназію та високошкільні студії у Львівському університеті, продовжив навчання в австрійському місті Граці (нагадаю, що Галичина тоді входила до складу Австро-Угорщини). Тут хлопця захопила поширена тоді в Західній Європі ідея широкого розвитку фізичної культури. Побувавши в ентузіастів цієї справи у Німеччині, Чехії, Франції та Швеції, І.Боберський 1901 року повернувся до Львова з пристрасним бажанням перенести краще злюбленого на рідну землю. Він викладав німецьку мову в українській академічній гімназії і разом з тим навчав фізичної культури, брав активнішу участь у роботі руханково-пожежного товариства «Сокол», яке стало джерелом пропаганди не тільки спортивних справ та ігор, а й

національно-визвольних ідей. В учительському гуртку при цьому товаристві І.Боберський організував першу в Галичині руханкову навчальну групу. Згодом до неї була залучена гімназична молодь, руханка стала обов'язковим навчальним предметом.

Український спорт постав у Львові на початку бжучого століття, писав Тарас Франко, син видатного письменника. Дальший етап його розвитку «дається з приходом енергійного і фахового провідника проф. І.Боберського. Професор, германіст і руханник, учив гімнастики надобов'язково, а в літній порі громади учні охотно на «кавервальді» і там почав правити тренінги копаного м'яча... До речі, саме І.Боберський увів в обіг галичан українські відповідники назв: футбол-копаный м'яч, хокей-гайка, волейбол-сітка, баскетбол-кошикова, лижний спорт-лещтарство та інші. Вони досить швидко прижилися на сторінках годинних часописів, увійшли в повсякденну мову.

Бракувало підручників — І.Боберський взявся сам їх створювати. У 1904 році вийшла його книжка «Забави і гри руханові», яка під декільма змінами назвами і з доповненнями згодом витримала ще кілька видань. Побачили світ підручники «Вісімнадцять м'ячевих

ігор», «Копаний м'яч», «Сітка», «Гайка», «Вирая», «Вільнорунні справи», «Про рух», «Нові шляхи фізичного виховання» та інші. Саме І.Боберський був ініціатором з'їзду органу українського соціалізму — газети «Сокольські вісті» (1907), «Вістей із Запорозжя» (1914). Він же зважав на свої кошти Тисовського «Ілляст» (1913), а також «Календар вістей із Запорозжя на 1914 рік».

Із 28 серпня 1908 року І.Боберський очолював львівський «Сокол». Через два роки за його починаном товариство закупило в місті на пожертвування громади шестигектарну земельну ділянку, яку назвали «Город Соколяцький». Тут відбувалися руханкові змагання. І цей «город» згодом став осередком крайово

організувалися в регіон Українських Січових Стрільців — прообраз національного війська, майбутню гвардію УГА — збройних сил Західно-Української Народної Республіки. Став у радні стрільців їх незмінний опікун Іван Боберський. Протягом війни він входив до Босової Управи Українських Січових Стрільців. А наприкінці 1918 року, коли на галицьких землях виникла українська держава, взявся до праці у Секретаріаті ЗУНР. Тоді його шляхи теж не раз пролягали через наш край.

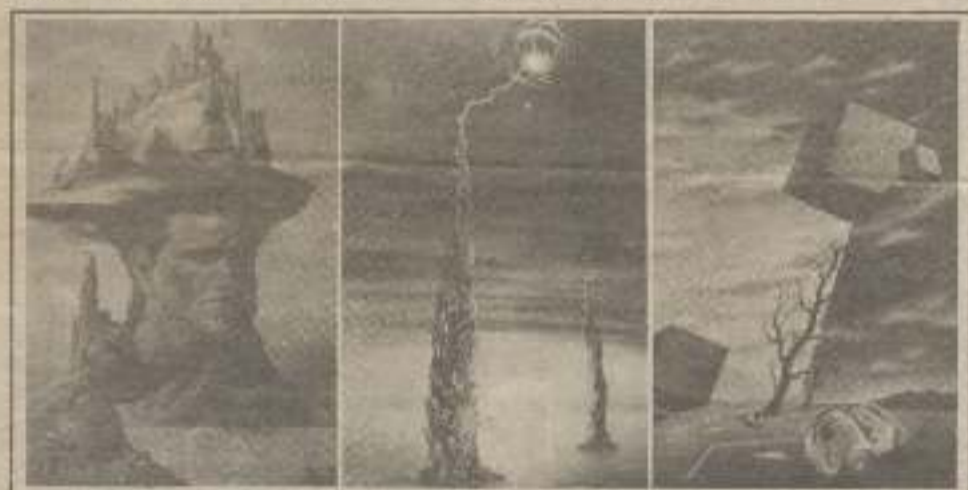
Згодом І.Боберський емігрував у США, а звідти переїхав до Канади. Тут був «дорадником у воєнних справах» Комітету Червоного Хреста. 1923 року разом із уродженцем Бучача, письменником Осипом Назаруком об'їздив усі українські колонії в цій країні. Як відзначається у «Пропагандній книжці Українського Народного Дому у Вінніпегу» (1949), І.Боберський залишив по собі багату літературну спадщину не лише в рідному краї, а й у Канаді. Улюбленою темою було справа спорту серед українців Канади.

У 1928 році І.Боберський гостював на батьківщині. Тут з нагоди його приїзду відбулися змагання, вечори колишніх руханків. А з 1932 року І.Боберський поселився в Югославії, де жив у місті Тржін. 17 серпня 1947 року «батька українського соціалізму» не стало.

Чистий вітер національного відродження розганяє хмари забуття над ім'ям Івана Боберського. Повертаються до людей і його книжки. Будемо сподіватися, що за першою ластівкою — «Руховими забавами і гри» не заверяться й інші видання. Вони будуть користуватися нашим сучасником — виконавцями дитячих садків, учителями шкіл, викладачам університетів і вузів — усім, хто причетний до фізичного виховання юнк.

А тим, хто бажає придбати «Рухові забави і гри» нагадаємо адресу й телефони: Тернопіль, вул. Довга, 25, тел.: 2-31-47, 2-55-36. Хай ваші діти граються не тільки в «ордійлі», «шварцштері» і «каратістіці», а й дізнаються про такі чудові українські ігри, як «Стрільці», «Кіннота», «Боротьба за булаву», «Опришки і хандарми», «Торноморець-біломорець»...

Богдан МЕЛЬНИЧУК,
головний редактор видавничого відділу книжково-журнального видавництва «Тернопіль».

РІЗНІ СТИЛІ ТА НАПРЯМКИ, КРІМ СОЦРЕАЛІСТИЧНОГО

були представлені на виставці творів авангарду образотворчого мистецтва із київської картинної галереї «Бост-Арт» і колекції страхового агентства «Омета-Інтер», що вперше пройшла у Тернопільській картинній галереї. Зацікавлені на постулатах соцреалізму «знавці» живопису були шоковані і навіть обурені; де ж чітка ідея полотен, їх виховне значення, де ж, зрештою, «реальна зображення дійсності в її революційному розвитку»? Не було всього цього на виставці, чим вона і вирізнялася — глядач має змогу познайомитися не лише з сучасним живописом, але й з шляхами його розвитку, а відтак — самостійно зробити висновки.

Тернопільцям були представлені найрізноманітніші стилі та напрямки: від традиційного реалізму до сюрреалізму, від класичного

фігуративного живопису до абстрактних полотен.

Створена три роки тому, галерея має на меті шукати молодих талановитих художників, всіляко підтримувати їх. Водночас прагне не тільки з художниками Києва, України. Були проведені персональні виставки білоруса О.Ісачова, росіянина М.Шемакина, бельгійця Жана-Луї Пюна, французя Машеля Розію.

Такі не схожі між собою за творчою манерою, їхні полотна відповіли символічного глибокого сенсу, максимально наближають до сприйняття одвічних проблем. Зрештою, це не тільки самообачення художника, це ще й творення свого, неповторного, але непрочуд внутрішньо близького нам світу.

Скажімо, як в картинах киянина Валерія Кота «Крила», «Дар», «Пробудження», Незвичайні для нашого «ре-

алістичного» ока, вони вразюють глибиною думки, гармонією людини і світотворення, проникнення в таїни духовності, краси і величі всього створеного.

Або ж полотна білоруса Віктора Ереська («Прогулянка», «Вікно», «Контакт»), фантастичний світ яких, при надзвичайному ладі, розуміється, проходить, як мовиться, на віддалі серця.

Філософськи насичена картина киянина Кота Таверовського «Штучний світ». Космічна масштабність властива й іншим його творам.

Полотна цих художників, а також О.Ісачова, Л.Ванзонока, Б.Мартинова та інших «бостартівців» широко експонувалися і експонуються за кордоном, де отримали високі оцінки. Багато з цих полотен були придбані картинними галереями, поповнили приватні колекції.

На персональній виставці В.Кота у Києві один з відвідувачів у книзі відгуків записав: «Картини В.Кота розкривають багатство, складність і протиріччя навколишнього світу. І тільки той, хто володіє внутрішньою свободою, не блукає з нього».

В останніх словах — глибокий зміст, ключ до розуміння авангардного мистецтва — творчого вивагу вільного художника. Відповідно і глядач, полишений задеалізованих комплексів і постулатів, вільний і незалежний громадянин, спроможний найдосконалішою мовою, мовою почуттів і емоцій, вести розмову про наше складне, суперечливе, загадкове і таке неповторне життя.

Відрадно, що «бостартівці» досить далеко від констатування суспільних корозій, смакування катаклізмів, хронічного песимізму,

Володимир ФРОЛЕНКОВ,
Фото Василя ГЕТЬМАНА.
Роботи художників Валерія Кота «Дар», Віктора Ереська «Контакт» та Ігоря Таверовського «Штучний світ».

ВІДБУДЕТЬСЯ ЗУСТРІЧ

Наприкінці серпня ц.р. в Тернополі відбудеться дводенна зустріч учнів колишніх Тернопільських державної гімназії та гімназії «Рідна школа». Запрошуються гімназисти усіх навчальних років, котрі проживають в Україні та за її межами.

Одночасно повідомляємо, що редакція журналу «Тернопіль» урештешує для термінового видання збірник творів викладачів та вихованців згаданих гімназій. Хто працював чи навчається в них або має відповідні матеріали, може зголоситися листовою чи зателефонувати Тимочку Петру Семеновичу на адресу: 282001, м.Тернопіль, вул. Над Стовом, 8, кв.3, тел. 2-59-09.

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВІДКРИТТЯ ПОВІТРЯНОЇ ЛІНІЇ ТЕРНОПІЛЬ-ЖЕШУВ

Йшлося 23 лютого на зустрічі голови міськвиконкому В.Негоди з представниками фірми «Веста» і місцевої влади Жешува на чолі з президентом фірми п.Й.Боряновським і головою фундації розвитку регіону Жешув п.Ф.Романом.

Було вирішено створити спільне підприємство з участю страхового товариства «Тарен», Тернопільського авіазв'язу і фірми «Веста». Якщо не перешикодають урядові бюрократичні перепони, тернопільцям вже в травні зможуть скористатися послугами нової лінії.

Прес-служба міськвиконкому.

«ТЕРНОПІЛЬ ВЕЧІРНІЙ»
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 25 БЕРЕЗНЯ 1990 РОКУ ВИХОДИТЬ У СЕРЕДУ І СУБОТУ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 282000, м. ТЕРНОПІЛЬ, вул. РОДИНИ БАРВІНСЬКИХ, 2-а.

ТЕЛЕФОНИ: редактор — 2-72-13; відповідальний секретар — 2-07-90; оглядачі — 2-83-02, 2-30-29, 2-51-89, 2-34-51; бухгалтерія (оголошення) — 2-72-75.

ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНИЙ КОМБІНАТ «ЗБРУЧ» м. Тернопіль, вул. Житова, 11.

КОРЕКТОРИ: О. ВАСИЛЬЄВА, Т. БОЙКО.

ВІДПОВІДАЛЬНИ ЗА ВИПУСК: С. КЛОС, Л. ПАНЕЦЬ.

Редактор **Олександр ВІЛЬЧИНСЬКИЙ**

Регістраційний № 211. Тираж 50320. Зам. № 88. 1 друк. арк. Друк офсетний.